

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

KOSMAS 900

Národní knihovna a Prague City Tourism připomenou 900 let od úmrtí kronikáře Kosmy. Výstavní projekt Kosmas 900 nabídne unikátní výstavy, komentované vycházky i programy pro školy.

Praha, 15. dubna 2025 – Rok 2025 se nese ve znamení významného výročí: uplyne 900 let od smrti kronikáře Kosmy, autora *Kroniky Čechů*, prvního známého historického díla zachycujícího české dějiny. Výročí si připomíná nejen odborná veřejnost, ale i široká veřejnost – a to díky spolupráci **Národní knihovny České republiky** a **Prague City Tourism**, které spojily síly v rámci projektu **Kosmas 900**. Cílem je představit osobnost středověkého intelektuála v celé její šíři – jako učence, vypravěče i formovatele české historické paměti.

„Program oslav odstartuje v červnu panelová výstava v ambitu Klementina, jež představí Kosmovu *Kroniku Čechů* jako živé svědectví o vývoji historického myšlení a psaní,“ uvádí **generální ředitel NK ČR Tomáš Foltýn**. Výstava bude doplněna edukačními programy pro školy, metodickými materiály a speciálním vzdělávacím kurzem pro pedagogy. Zvláštní důraz je kladen na to, aby byl Kosmas a jeho dílo přístupné i žákům základních a středních škol v souladu s moderními didaktickými trendy.

Hlavní výstava bude zahájena 25. září v Zrcadlové kapli a Galerii Klementinum a potrvá pouze měsíc. V Zrcadlové kapli budou soustředěny téměř všechny dochované středověké rukopisy Kosmovy kroniky, včetně vzácného *Lipského rukopisu* s jediným dochovaným vyobrazením autora. Exponáty doplní i rukopisy ze sbírek NK ČR. Galerie nabídne pohled na Kosmův vliv na české dějepisectví i kulturní paměť.

„Kosmova kronika představuje významné a krásné dílo, které navíc patří k jednomu z nejdůležitějších historických pramenů českých zemí. Chceme toto dědictví předat Pražanům i dalším obyvatelům České republiky, a díky plánovaným akcím připomenout osobnost významného českého intelektuála středověku,“ sděluje náměstek pražského primátora pro kulturu a cestovní ruch **JUDr. Jiří Pospíšil**.

Prague City Tourism se k oslavám připojuje sérií **tematických prohlídek Kosmova Praha**, které provedou návštěvníky místy spjatými s Kosmovým dílem a životem v raném středověku. Komentované vycházky se zaměří na Pražský hrad, středověké povodně i symbolické příběhy českých knížat.

„Pro děti jsme s Vojtěchem Šedou vytvořili ilustrované pracovní listy, které se stanou nejen poutavým doplňkem školních výletů, ale i originálním suvenýrem. Pro školy jsme vyvinuli speciální vycházky přizpůsobené učebním osnovám. Skvěle tak doplní program Národní knihovny České republiky pro studenty i širší veřejnost,“ dodává místopředsedkyně představenstva Prague City Tourism **Jana Adamcová**.

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Součástí projektu jsou i **publikace a nové technologie**: návštěvníci veletrhu Svět knihy si budou moci od 15. do 18. května zakoupit novou knihu *Živé příběhy zemřelých knížat* (Kosmova kronika a ústní tradice) od Tomáše Klimka. Na stánku NK ČR se díky umělé inteligenci budou moci návštěvníci „osobně“ setkat s Kosmou a klást mu otázky.

„Kosmova kronika není jen základním pramenem našich dějin, ale i klíčovým textem, který pomáhal formovat českou národní identitu. Jako učitel dějepisu dobře vím, jak silný dopad mohou mít taková díla na studenty – otevírají jim porozumění minulosti a zároveň vztah k vlastní zemi,“ uzavírá **ministr kultury Martin Baxa**.

Výročí Kosmy je příležitostí k zamyšlení nad tím, odkud přicházíme, jak své dějiny vyprávíme – a proč bychom je měli dál předávat.

Všechny podrobnosti o akcích, programech a vstupenkách najdou návštěvníci na speciální webové stránce prague.eu/kosmas, kde budou průběžně aktualizovány veškeré informace a novinky jak Prague City Tourism, tak Národní knihovny ČR.

Děkan pražské kapituly Kosmas († 1125) byl vedle nejstarších legendistů prvním, kdo se pokusil zachytit v textové podobě české dějiny. Díky jeho životnímu dílu, *Kronice Čechů*, známe nejstarší českou minulost. Na jiných textech se především učil různé styly, jakými lze psát. Zajímal se o příběhy a hrdiny z jiných kulturních okruhů (Bible, starověké Řecko), které později využil jako analogie. Informace k samotným českým dějinám postupně získával zejména z ústních svědectví. Vzhledem k tomu, že v pokročilém věku zastával důležitou funkci děkana svatovítské kapituly, přicházel do styku s významnými církevními představiteli i knížecím dvorem. Když se na sklonku svého života pustil do psaní, rozhodl se nejprve zpracovat látku od mýtických počátků, příchodu Čechů do nové vlasti, až po svou současnost. Sledoval především dějiny vládnoucího rodu a projevy jeho politické moci, šíření křesťanství a dějiny církve, kterou samozřejmě chápal jako kladnou hybnou sílu dějin. Bez nadsázky můžeme říci, že Kosmas ve své knize pomáhal českou minulost vytvářet. Podařilo se mu totiž předestřít význam Čechů pro křesťanskou Evropu, vytvořit nosný koncept českých dějin a výrazně se tím zasadit o zapojení české společnosti do latinské (západní) kultury.

Kontakt pro média:

Martina Košanová
tisková mluvčí Národní knihovny ČR
ředitelka Odboru komunikace
+420 602 811 320

Klára Janderová
tisková mluvčí Prague City Tourism
+ 420 777 355 999